

Vse za avte, za invalide in drevesa pa ni prostora

To so med drugim ugotovili udeleženci letošnjih treh urbanih sprehodov po Celju

Urbane sprehode, imenovane Jane's Walk, pripravljajo širom po svetu vsak prvi konec tedna v maju. Z njimi spodbujajo urejanje mest po meri pešcev in tako nadaljujejo delo in prizadevanja Kanadčanke Jane Jacobs. Ta sociologinja, publicistka in laična urbanistka je kritizirala v šestdesetih letih prejšnjega stoletja prevladujočo miselnost, da arhitekt najbolj ve, kaj je dobro za ljudi. Kritična je bila predvsem do posegov v mestih, ki so bili narejeni po meri avtomobilov. Po njeni smrti so v njen spomin po svetu začeli pripravljati urbane sprehode in lani so bili prvič tudi na Celjskem. Letos so od srede do petka v Celju pripravili kar tri različne sprehode, ki so bili dobro obiskani in sprejeti.

Vsi trije so spodbujali pešačenje in prost dostop vseh kategorij prebivalcev do tega, kar ponuja mesto. Pešačenje ne prispeva le k psiho fizičnemu zdravju prebivalcev, pač pa se temu sčasoma prilagodi organiziranost mesta, kar spodbuja razvoj lokalnih trgovini in storitvenih dejavnosti. S tem pa se krepi tudi povezanost med ljudmi v lokalnih skupnostih.

Mesto ni le za zdrave

Le če ljudje uporabljajo vse, kar mesto ponuja, je to živo in je življenje v njem kakovostno, so poudarili spre-

Borko Kregar iz društva slepih in slabovidnih: »Vsi semaforji niso urejeni za slepe. V mestu sta samo dva zvočna, na Mariborski cesti pa invalidu niti ne uspe priti na drugo stran, saj se signal prej konča in mora čakati na nov val.«

hajalci. Pa je v Celju dobro poskrbljeno tudi za gibalno in senzorno ovirane, da lahko dostopajo do vsega, kar mesto nudi? To so ugotavljali

Franc Ivenčnik: »Ko moram kaj urediti na Telekomu, urejam to na cesti, saj po stopnicah k njim v poslovalnico ne morem. Potem mi pa reče uslužbenec: »Hitro povejte, ker imam stranko v pisarni.« A jaz pa nisem stranka?«

na četrtkovem sprehodu pod vodstvom celjske umetnice **Andreje Džakušič**. Pri prepoznavanju ovir in dobrih rešitev v mestnem jedru so pomagali člani medobčinskega društva delovnih invalidov, društva paraplegikov, gluhih in naglušnih ter skupine za samopomoč starejšim Iskrice, ki smo se jim pridružili tudi mi.

Ker se je pot začela na Krovem trgu, je pogled na železniško postajo sprožil raz-

pravo o tem, da je za invalide na vozičkih vožnja z vlakom takorekoč nemogoča. Nič bolj je ni z avtobusom. Pohvalili pa so banko, ki je bankomate

Neuporabne klančine

Nadaljnji sprehod je pokazal, da so marsikje na pločnikih parkirani avti, kar dodato ovira invalide. Če imajo sami avto, pa težko najdejo prosto mesto za parkiranje. Invalidska mesta večkrat zasledajo drugi vozniki.

Klančine, ki bi naj omogočale dostop do različnih ustanov, so večkrat neprimerne ali pa jih sploh ni. Včasih so prestrme, drugič niso dovolj široko speljane. Lahko so celo samo na začetku pločnika, na drugi strani pa je robnik. Niti tržnici, ki je ena novejših gradenj, v tem pogledu ni primer dobre prakse, kaj šele starejši objekti. Društva invalidov sama večkrat prošijo in opozarjajo pri-

stojne na težave, pa se zgodi, da naletijo na gluha ušesa. Tako so ob urejanju poti okrog Šmartinskega jezera paraplegiki že pri gradnji opozarjali, da številne stopnice niso primerne za invalide, pa se ni nič spremenilo. So pa na njihovo posredovanje popravili klančine na pločnikih ob Dečkovi cesti in v Ulici frankolovskih žrtev, kot je povedal član društva **Franc Ivenčnik**. Posebej bodo v prihodnjih dneh preverili še, kako je za invalide urejeno območje ob Savinji skupaj z novim mostom.

TATJANA CVIRN
Foto: Grupa

Predsednica društva delovnih invalidov Dragica Mirnik Amon: »Veliko stvari bi se dalo rešiti z malo dobre volje, pa je kulture med ljudmi vse manj.«

Prenova starega mestnega jedra je skoraj končana. Pa so pri tem mislili tudi na invalide in družine z malimi otroki? To so ugotavljali sprehajalci na enem od urbanih sprehodov po Celju.

Takole se je ponekod treba prebijati mimo vozil in drugih ovir. Za zdravega človeka to ni nič posebnega, invalidi ali mamice z vozički pa imajo pri tem veliko težav.

O pomenu zelenja in ugodnem vplivu dreves na človeka in življenje v urbanem okolju so govorili na zadnjem sprehodu, ki ga je vodila agronominja **Irena Ašič**. Na primerih nekaterih dreves, kot je paulovnja pri gledališču ali platane pri Metropolu, so ugotavljali neustrezno ravnanje s temi »pljučni mestak«, ki imajo v svojem okolju že sicer omejen prostor za rast. Če manjka še skrb usposobljenih ljudi, je propad skoraj neizbežen. Zato so se zavzeli za to, da bi nasvete stroke sprejemali kot pomoč in ne kot grožnjo.

Prvi urbani sprehod na temo živeti v starem mestnem jedru sta vodila arhitekta dr. **Mojca Furman Oman** in mag. **Gorazd Furman Oman**. Včasih je bilo živeti v starem mestnem jedru prestiž, kasneje pa se je kakovost življenja zmanjšala. Sprehajalci v delu mesta, imenovanem kare 9, so ugotavljali, da se je treba prenove lotiti celostno in da mora biti naravnana v smeri ozelenitve in vzpostavitve večje parkovne površine. Večji del mirujočega prometa, predvsem za obiskovalce in postopoma tudi za stanovalce, je potrebno premestiti v garažno hišo, sproščene površine pa zasaditi in ozeleniti ter nameniti prebivalcem.